

معاونت آموزشی دانشگاه
دانشکده پرستاری و مامایی
طرح درس بالینی

ویرایش: شهریور ۱۴۰۳

عنوان درس: کارآموزی تکنیک اتاق عمل ۱

رشته و مقطع: اتاق عمل، کارشناسی (نیم سال اول - ترم ۵)
بخش: اتاق عمل بیمارستان علوی
تعداد واحد: ۲ واحد کارآموزی
مدت کارآموزی: ۱۸ روز
پیش نیاز درس: کارآموزی اصول و فنون عملکرد فرد سیار و کارآموزی اصول و فنون عملکرد فرد اسکراب
مربی / استاد بالینی: توتونچیلر / اظهري

شرح کوتاه دوره کارآموزی / کارآموزی در عرصه

در این دوره دانشجویان تحت نظارت مستقیم استاد مربوطه وظایف فرد سیار را به نحو جامع‌تری انجام خواهد داد و به عنوان فرد اسکراب در فیلد جراحی‌های عمومی و برخی از جراحی‌های اختصاصی وارد می‌شود. دانشجویان به عنوان اسکراب اول یا دوم ایفای نقش خواهند داشت و علاوه بر آن مراحل پذیرش بیمار، پیگیری تست‌های تشخیصی و آزمایشگاهی و ... و رفع کمبودهای موجود را به عهده خواهند گرفت. دانشجویان ضمن بکارگیری دانش عملی و نظری و افزایش مهارت خود در وظایف آموخته شده در کارآموزی‌های قبلی مهارت‌های لازم را کسب می‌کنند.

هدف کلی: دانشجویان با تکنیک اتاق عمل در تمام حیطه‌های جراحی آشنا شود.

اهداف اختصاصی دوره کارآموزی (شایستگی‌ها و مهارت‌های مورد انتظار):

اهداف	ردیف
دانشجو با طرح درس کارآموزی تکنیک اتاق عمل ۱، تکالیف، عناوین و روزهای کنفرانس و محیط بخش و مقررات حاکم آشنا شود.	(۱)
آشنایی و انجام صحیح اصول پذیرش بیمار در اتاق عمل	(۲)
آشنایی با اصول تکنیک آسپتیک و استریل در نقش فرد سیرکولر	(۳)
آشنایی و انجام صحیح اصول بکارگیری صحیح وسایل برقی و غیر برقی	(۴)
آشنایی و انجام اصول صحیح پوزیشن دهی، شمارش جراحی و تحویل نمونه و پانسمان	(۵)
اجرای مراقبت‌های پس از عمل در نقش فرد سیرکولر	(۶)
کنترل عمل جراحی مطابق با چک لیست جراحی ایمن	(۷)
کسب تاریخچه و انجام معاینات بالینی	(۸)
کسب اطلاعات از طریق گرافی‌ها (رادیولوژی، MRI، اسکن‌ها و ...)، گزارشات آزمایشگاهی، آزمایشات تشخیصی،	(۹)

تستهای سرولوژیک یا باکتریولوژیک و .. در مورد بیمار	
کسب اطلاعات از طریق مطالعات آندوسکوپی، EEG, EMG, ECG و ... در مورد بیمار	(۱۰)
آشنایی با اندیکاسیون های جراحی های مختلف نظیر؛ بیماریهای متابولیک، تروما، عفونت، نقصهای مادرزادی، نئوپلاسم، انسدادها، بازسازیها و...	(۱۱)
پوشیدن لباس اتاق عمل و تجهیزات محافظ شخصی (PPE)	(۱۲)
جمع آوری، بررسی و باز کردن اقلام مورد نیاز جراحی	(۱۳)
هندراب و هنداسکراپ جراحی	(۱۴)
خشک کردن دست ها و پوشیدن گان و دستکش به روش بسته	(۱۵)
چیدمان (setup) ابزار و تجهیزات مورد نیاز جراحی بر روی تریالی و میز مایو	(۱۶)
شمارش اولیه اسپانچ و ابزار و اقلام تیز جراحی به همراه فرد سیرکولر	(۱۷)
کمک به پوشیدن گان و دستکش سایر اعضای تیم جراحی	(۱۸)
انجام پرپ ثانویه با اصول صحیح	(۱۹)
ایجاد محیط استریل و درپ کردن بیمار	(۲۰)
در وقفه جراحی (وقفه در مرحله قبل از برش پوست) جهت تایید بیمار صحیح و محل جراحی صحیح شرکت می کند.	(۲۱)
اتصالات سیم کوتر، لوله ساکشن، کورد نوری و سایر لوازم جانبی استریل را محکم می کند.	(۲۲)
ابزار و تجهیزات مختص هر جراحی را از قبل آماده کند.	(۲۳)
ابزار مورد نیاز جراح را در طول عمل پیش بینی می کند و به جراح تحویل دهد.	(۲۴)
محلول شست و شو، داروها و مواد هموستاتیک را آماده کند.	(۲۵)
ابزار و رترکتورهای جراحی را طبق درخواست جراح نگه دارد.	(۲۶)
خونریزی ناحیه جراحی را با اسپانچ یا ساکشن پاک کند.	(۲۷)
جهت هموستاز الکترو کوتر را بر روی کلمپ یا فورسپس فعال کند.	(۲۸)
نخ جراحی را طبق دستور جراح کات کند.	(۲۹)
بالاترین استاندارد تکنیک استریل را در طول عمل حفظ کند.	(۳۰)
هنگام اضافه شدن اسپانچ و اقلام جراحی و بستن زخم جراحی شمارش را انجام دهد.	(۳۱)
پانسمن های استریل و وسایل ثابت کننده (آتل و گچگیری و ..) را آماده کند.	(۳۲)
در صورت لزوم نمونه ها را تحویل فرد سیرکولر دهد.	(۳۳)
کنترل و پاکسازی اولیه ابزارها و ست های جراحی	(۳۴)
تفکیک و دفع ایمن وسایل تیز و برنده	(۳۵)
آماده سازی اتاق عمل برای عمل بعدی	(۳۶)
به سایر اعضای تیم جراحی در مرتب کردن اتاق کمک می کند.	(۳۷)
در آماده سازی اتاق برای بیمار بعدی کمک می کند.	(۳۸)
تمرین موارد یادگیری شده به شکل عملی و ارزشیابی تکوینی	(۳۹)
ارزشیابی تراکمی و تحویل تکالیف	(۴۰)

روش های آموزش فراگیر:

در این دوره از بحث گروهی و پرسش و پاسخ جهت آموزش اصول پایه و افزایش درک فراگیران و یافتن نقاط ضعف فراگیر مکرراً در طول دوره استفاده میگردد

کنفرانسهای دوره ای نیز در این دوره کاربرد دارد بدین صورت که زیرگروه ها جهت دست یابی به پیامدهای مورد انتظار توسط مربی ارائه میگردد.

این واحد کارآموزی به صورت ۳ روز در هفته در اتاق عمل بیمارستان علوی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ارائه میگردد و از روش های **Role modeling** و **Demonstration** و شبیه سازی برحسب نیاز استفاده میگردد.

فراگیر به ازای حضور در هر عمل جراحی بصورت سیرکولر یا اسکراب موظف به ارائه گزارش کتبی شرح عمل (وظایف قبل عمل، حین عمل و بعد از عمل) در روز بعد از کارآموزی می باشد.

نحوه ارزشیابی:

بر اساس چک لیست ارزشیابی دانشجوی و کارنامه عملکرد بالینی دانشجوی

درصد نمره اختصاص یافته	عناوین ارزشیابی	ردیف
۱۰	رعایت قوانین و مقررات بالینی و اصول اخلاقی (چک لیست ارزشیابی عمومی)	(۱)
۵۰	عملکرد بالینی (بر اساس چک لیست ارزشیابی اختصاصی)	(۲)
۱۰	تکمیل صحیح و به موقع لاگ بوک	(۳)
۱۰	تکلیف و کنفرانس	(۴)
۲۰	آزمون پایانی (ترجیحاً به شکل عملی جهت شایستگی بالینی)	(۵)
۱۰۰	جمع کل	

قوانین و مقررات بالینی

۱. رعایت کامل اصول پوشش حرفه ای و دانشجویی
۲. رعایت موازین اخلاقی در راستای اجرای نقش الگو بودن
۳. حضور منظم در محیط بالینی با هماهنگی مدرس مربوطه و مسئولین پرستاری بیمارستان
۴. انجام تکالیف و وظایف محوله از سوی مربی / استاد و مسئول بخش (با هماهنگی مربی / استاد)

منابع پیشنهادی جهت مطالعه دانشجویان:

- 1) Surgical Technology for the surgical technologist: A positive care approach/ Association of surgical technologists/ Cengage Learning; 4 edition/ ISBN: 9781111037567

- 2) Berry and Kohn's Operating Room Technique/ Nancymarie Phillips (Author) Mosby; 12 edition/ ISBN: 9780323073585
- 3) Alexander's surgical procedures/ Jane C. Rothrock PhD RN CNOR FAAN (Author), Sherri Alexander CST (Author) / Mosby; 1 edition/ ISBN: 9780323075558
- 4) Surgical Instrumentation: An Interactive Approach/ Renee Nemitz CST RN AAS (Author)/ Saunders; 2 edition/ ISBN: 978- 1455707195.
- 5) Differentiating Surgical Equipment and Supplies/ Collen Rutherford/ F.A.Davis Company; 1 SPI edition/ ISBN: 978-0803615724.

۶) نانسى مارى، اصول كار در اتاق عمل (جلد دوم از تكنيك هاى كار در اتاق عمل كوهن و برى) ترجمه ساداتى ليلا، گلچينى احسان و ديگران، انتشارات جامعه نگر، ۱۳۹۳

مسئوليتها و فعاليتهاى فراگيران:

- تکمیل واکسیناسیون هیپاتیت قبل از حضور در محیط بالینی
- حضور به موقع در محل کارآموزی
- پایبندی به اصول بیمارستان و دانشکده جهت ظاهر و نحوه لباس پوشیدن، حجاب، رفتار و...
- رعایت قوانین و سیاستهای بیمارستان و دانشکده (نصب اتیکت خوانا با آرم دانشگاه، نداشتن تلفن همراه، کوتاه بودن ناخن ها و عدم استفاده از ناخن مصنوعی و لاک ناخن، پوشش کامل موها، عدم استفاده از لوازم آرایشی و عطر و ادکلن، عدم استفاده از جواهرات و زیور آلات و ساعت مچی، منع جویدن آدامس و مکیدن آب نبات، پوشیدن یونیفرم تمیز، مناسب و سالم و...)
- رعایت رفتارها و اخلاق اسلامی و داشتن ادب و احترام نسبت به استاد، هم کلاسی ها، تیم درمان، بیمار و خانواده وی
- همکاری و ارتباط مناسب با تیم درمان، پرسنل و سایر دانشجویان
- پذیرش و احساس مسئولیت نسبت به بیمار با علاقه
- حمایت از بیمار
- انجام فعاليتها به موقع، با سرعت و دقت مناسب
- عدم ترک محل کارآموزی بدون اجازه
- رفتن به استراحت با اجازه و بدون تلف نمودن وقت
- رعایت اصول ایمنی حین کار
- صرفه جویی در کاربرد وسایل مصرفی
- محرم اسرار بیمار و خانواده وی
- عدم غیبت در کارآموزی
- مشارکت در فعاليتهاى علمى، پژوهشى و آموزشى (در صورت تمایل دانشجویان مى توانند با راهنمایی مدرس هر گونه فعالیت جنبی مانند یافتن مقالات تحقیقاتی یا موردی در Internet ، تحقیق و پژوهش و...) انجام دهند.
- ثبت و تکمیل فرم های مربوط به کارنامه عملکرد بالینی الکترونیک در همان روز کارآموزی و به اسم مربی مربوطه

وظایف استاد:

- ارائه سرفصلها
- پاسخ به سوالات دانشجویان جهت رسیدن به اهداف ویژه
- تلاش جهت دستیابی دانشجو به سطح مهارت مورد نظر
- ارزیابی دوره ای دانشجو

روش ارزشیابی دانشجو:

- اخلاق حرفه ای، اعتماد به نفس، فعالیت و همکاری
- ارزشیابی نهایی دانشجو بر اساس فعالیت های بالینی، تکمیل به موقع کارنامه عملکرد بالینی الکترونیک کارشناسان اتاق عمل و تکالیف محوله توسط مربی و هم چنین بازخورد از مسئول و همکاران اتاق عمل می باشد.
- زمان تحویل تکالیف حداکثر تا پایان آخرین جلسه کار آموزی.

قوانین و مقررات آموزشی

- ساعت کارآموزی و حضور در مراکز آموزشی و درمانی: از ساعت ۷:۳۰ الی ۱۳
- داشتن آگاهی علمی مناسب قبل از ورود به بخش
- نصب اتیکت و استفاده از یونیفرم مطابق مقررات دانشکده ضروری می باشد:
- در اتاق عمل: لباس کامل سبز (رنگ هماهنگ برای گروه)
- در زمینه کوتاه نگه داشتن ناخن و عدم استفاده از زیور آلات متعاقب قوانین و مقررات دانشکده عمل نمایید.
- در برخورد با بیماران، همراهان آنها، همکاران، کادر آموزشی- درمانی در مرکز اصول اخلاقی و حرفه ای را رعایت نمایید.
- خروج از مرکز تحت عناوینی مانند پیگیری امور اداری، شرکت در جلسه و ... فقط با کسب مجوز از استاد مربوطه میسر می باشد.
- حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به کارآموزی/ کارآموزی در عرصه الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در این دروس از ۰/۱ مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز نماید.
- یک روز غیبت موجه برابر است با دو روز جبرانی
- یک روز غیبت غیر موجه برابر است با سه روز جبرانی
- چگونه گذراندن جبرانی غیبت ها با هماهنگی کارشناس بالینی می باشد.
- ۲ روز غیبت موجه برابر است با حذف واحد کارآموزی
- ۲ روز غیبت غیر موجه برابر است با صفر
- اختصاص بخشی از ساعت کارآموزی به استفاده از کتابخانه و اینترنت در ارتباط با موضوع کارآموزی با نظر استاد مربوطه امکان پذیر است.
- اجتناب از استفاده از تلفن همراه به جز در شرایط اورژانس و به صورتی که زنگ تلفن خاموش باشد.
- دانشجویان مجاز می باشند حد اکثر تا یک هفته پس از اتمام دوره خود، کلیه تکالیف خود را به مربی مربوطه تحویل نمایند.

رشته و مقطع: اتاق عمل، کارشناسی (نیم سال اول - ترم ۵)
بخش: اتاق عمل بیمارستان علوی

عنوان درس: کارآموزی تکنیک اتاق عمل ۱
تعداد واحد: واحد کارآموزی (۹ جلسه)

نام دانشجو					آیتم ارزشیابی
اهداف عمومی					
					1 وقت شناسی و حضور به موقع در محل کارآموزی
					2 رعایت لباس فرم و نصب اتیکت شناسایی
					3 پایبندی به قوانین و رعایت سیاست های دانشکده و مرکز آموزشی
					4 رعایت اصول اخلاقی و حفظ احترام در محیط آموزش بالینی
					5 علاقه به کار
					6 احساس مسئولیت
					7 پذیرش وظایف تعیین شده توسط مربی/استاد و فعالیت مطابق با آن
					8 پذیرش تذکرات مربی و تلاش برای اصلاح عملکرد
					9 ارتباط مناسب با مربی
					10 ارتباط مناسب با بیمار
					11 ارتباط مناسب با تیم جراحی
					12 ارتباط مناسب با سرپرستار و پرسنل اتاق عمل
					13 رعایت اصول ایمنی حین کار
اهداف اختصاصی					
					14 آشنایی و انجام صحیح اصول پذیرش بیمار در اتاق عمل
					15 آشنایی با اصول تکنیک آسپتیک و استریل در نقش فرد سیرکولر
					16 آشنایی و انجام صحیح اصول بکارگیری صحیح وسایل برقی و غیر برقی
					17 آشنایی و انجام اصول صحیح پوزیشن دهی، شمارش جراحی و تحویل نمونه و پانسمان
					18 اجرای مراقبت های پس از عمل در نقش فرد سیرکولر
					19 کنترل عمل جراحی مطابق با چک لیست جراحی ایمن
					20 کسب تاریخچه و انجام معاینات بالینی
					21 کسب اطلاعات از طریق گرافی ها (رادیولوژی، MRI، اسکن ها و...)، گزارشات آزمایشگاهی، آزمایشات تشخیصی، تستهای سرولوژیک یا باکتریولوژیک و .. در مورد بیمار
					22 کسب اطلاعات از طریق مطالعات آندوسکوپی، EEG, EMG, ECG و ... در مورد بیمار
					23 آشنایی با اندیکاسیون های جراحی های مختلف نظیر: بیماریهای متابولیک، تروما، عفونت، نقصهای مادرزادی، نئوپلاسم، انسدادها، بازسازیها و...
					24 پوشیدن لباس اتاق عمل و تجهیزات محافظ شخصی (PPE)
					25 جمع آوری، بررسی و باز کردن اقلام مورد نیاز جراحی

					هندراب و هنداسکراب جراحی	26
					خشک کردن دست ها و پوشیدن گان و دستکش به روش بسته	27
					چیدمان ابزار و تجهیزات مورد نیاز جراحی بر روی تریلی و میز مایو	28
					شمارش اولیه اسپانچ و ابزار و اقلام تیز جراحی به همراه فرد سیرکولر	29
					کمک به پوشیدن گان و دستکش سایر اعضای تیم جراحی	30
					انجام پرپ ثانویه با اصول صحیح	31
					ایجاد محیط استریل و درپ کردن بیمار	32
					در وقفه جراحی (وقفه در مرحله قبل از برش پوست) جهت تایید بیمار صحیح و محل جراحی صحیح شرکت می کند.	33
					اتصالات سیم کوتاه، لوله ساکشن، کورد نوری و سایر لوازم جانبی استریل را محکم می کند.	34
					ابزار و تجهیزات مختص هر جراحی را از قبل آماده کند.	35
					ابزار مورد نیاز جراح را در طول عمل پیش بینی می کند و به جراح تحویل دهد.	36
					محلول شست و شو، داروها و مواد هموستاتیک را آماده کند.	37
					ابزار و رترکتورهای جراحی را طبق درخواست جراح نگه دارد.	38
					خونریزی ناحیه جراحی را با اسپانچ یا ساکشن پاک کند.	39
					جهت هموستاز الکترو کوتر را بر روی کلمپ یا فورسپس فعال کند.	40
					نخ جراحی را طبق دستور جراح کات کند.	41
					بالاترین استاندارد تکنیک استریل را در طول عمل حفظ کند.	42
					هنگام اضافه شدن اسپانچ و اقلام جراحی و بستن زخم جراحی شمارش را انجام دهد.	43
					پانسمان های استریل و وسایل ثابت کننده را آماده کند.	44
					در صورت لزوم نمونه ها را تحویل فرد سیرکولر دهد.	45
					کنترل و پاکسازی اولیه ابزارها و ست های جراحی	46
					تفکیک و دفع ایمن وسایل تیز و برنده	47
					آماده سازی اتاق عمل برای عمل بعدی	48
					به سایر اعضای تیم جراحی در مرتب کردن اتاق کمک می کند	49
					در آماده سازی اتاق برای بیمار بعدی کمک می کند.	50
					• نمره کل رعایت ارزشیابی اهداف عمومی و اختصاصی (نمره ۱۲)	
					• لاگ بوک (۲ نمره)	
					• تکلیف و کنفرانس (۲ نمره)	
					• آزمون پایانی (به شکل عملی از ۴ نمره)	
					• نمره کل	
					• تعداد غیبت ها	

امتیازات: عالی: ۱ خوب: ۰/۷۵ متوسط: ۰/۵ ضعیف: ۰/۲۵ خیلی ضعیف: ۰